

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 0 P 068671 14 GŽ
Brčko, 05.05.2015. godine

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija Gligorević Ruža, kao predsjednika vijeća, Tešić Dragane i Kovačević Maide kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice M. B. iz B., zastupane po punomoćniku M.M., advokatu iz B., protiv tuženog JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko, zastupanog po punomoćniku R.A., advokatu iz B., radi utvrđenja, nalaganja i naknade, odlučujući o žalbi tužiteljice izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 068671 13 P od 11.09.2014. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 05.05.2015. godine, donio je slijedeće

RJEŠENJE

Žalba tužiteljice M.B. iz B. SE USVAJA, presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 068671 13 P od 11.09.2014. godine, UKIDA i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom odlučeno je na slijedeći način:

„I – ODBACUJE SE, kao nedopuštena, tužba, u dijelu kojim se traži UTVRĐENJE da je zastarjelo potraživanje u iznosu od 670,68 KM za utrošenu električnu energiju u razdoblju od 02.02.2008. godine pa do 30.09.2010. godine u lokal u B., ul. br.

II – ODBIJA SE, kao neosnovan dio tužbenog zahtjeva u dijelu kojim se traži UTVRĐENJE da je neosnovano potraživanje iznosa od 670,68 KM za utrošenu električnu energiju u razdoblju od 02.02.2008. godine pa do 30.09.2010.godine u lokal u B., ul. br.

III – Sud se oglašava apsolutno nenadležnim za raspravljanje i odlučivanje po dijelu tužbe kojim je traženo NALAGANJE tuženom da u roku od 24 sata od dana pravosnažnosti presude uključi električnu energiju tužiocu u poslovnom prostoru u B, u ul. br. ... o svom trošku, te se u tom dijelu tužba ODBACUJE.

IV – ODBIJA SE, kao neosnovan dio tužbenog zahtjeva u dijelu kojim se traži OBAVEZIVANJE tuženika da isplati tužiteljici iznos od 400,00 KM na ime štete gubitka zakupnine za svaki protekli mjesec počev od 25.07.2013.godine pa do uključenja električne energije sa zakonskom zateznom kamatom za svaku izgubljenu zakupninu od 400 KM računajući od 25 dana u mjesecu za tekući mjesec pa do konačne isplate.

V – OBAVEZUJE SE tužilja da tuženom naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 947,70 KM, u roku od 30 dana po prijemu presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Navedenu presudu žalbom pobija tužiteljica zbog „bitnih povreda odredaba parničnog postupka, nepravilno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i povrede materijalnog propisa“ i predlaže da se žalba usvoji i prvostepena presuda preinači tako što će se usvojiti tužbeni zahtjev tužiteljice ili da se ista presuda ukine i predmet uputi prvostepenom sudu na ponovni postupak.

Tuženi nije podnio odgovor na žalbu tužiteljice.

Nakon što je prvostepenu presudu ispitao u granicama propisanim odredbom člana 330. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 8/09, 52/10 i 27/14), ovaj sud je odlučio kao u izreci, iz slijedećih razloga:

Zahtjev u ovom sporu, kojim traži da sud utvrdi da je potraživanje tuženog u iznosu od 670,68 KM za utrošenu električnu energiju u periodu od 02.02.2008. godine do 30.09.2010. godine u poslovnom prostoru u B. vlasništvo tužiteljice neosnovano i zastarjelo tužiteljica je faktički zasnovala na odredbi člana 152. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine a tužbenim prijedlogom traži i da se naloži tuženom (kod utvrđenja da je konkretno potraživanje zastarjelo) da u roku od 24 sata od pravosnažnosti presude uključi električnu energiju u poslovnom prostoru tužiteljice (u B., u Ul. br.) jer je do isključenja došlo zbog duga tužiteljice u iznosu od 670,68 KM, kao i da se tuženi obaveže da tužiteljici na ime naknade štete (koju je pretrpila zbog nemogućnosti izdavanja konkretnog poslovnog prostora) plati 400,00 KM mjesečno počev od 25.07.2013. godine pa do uključenja električne energije a sa zakonskom zateznom kamatom za svaku izgubljenu zakupninu od 400,00 KM računajući od 25-og dana u mjesecu za tekući mjesec, do konačne isplate.

Kako proizlazi iz obrazloženja pobijane presude, prvostepeni sud je tužbeni zahtjev tužiteljice odbio obzirom da je zahtjev tužiteljice za utvrđenje, da je predmetno potraživanje zastarjelo, zahtjev za utvrđenje činjenice a da se prema članu 152. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine tužbom za utvrđenje samo može tražiti utvrđenje postojanja odnosno nepostojanja nekog prava ili pravnog odnosa; da u pogledu zahtjeva za utvrđenje, da je potraživanje tuženog u iznosu od 670,68 KM neosnovano, tužiteljica nije aktivno legitimisan; da je za odlučivanje o zahtjevu za uključenje električne energije sud apsolutno nenadležan jer je u pitanju zahtjev koji se ostvaruje u administrativnom postupku i da je zahtjev za naknadu štete neosnovan kod toga da tužiteljica u postupku nije dokazala postojanje pretpostavki iz odredbe člana 189. stav 3. Zakona o obligacionim odnosima.

Kada obrazlaže žalbene razloge zbog kojih pobija prvostepenu presudu tužiteljica u žalbi tvrdi da se zahtjev za utvrđenje zastarjelosti i zbog toga neosnovanosti traženja tuženog (da mu tužiteljica plati iznos od 670,68 KM kao dug za utrošenu električnu energiju u njenom lokal u B. u Ul. br.) može podnijeti saglasno članu 152. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, da je za odlučivanje o zahtjevu za uključenje nadležan sud jer je u pitanju pravni odnos isporuke i potrošnje električne energije između tuženog kao isporučioaca i tužiteljice kao vlasnika objekta u kome se vrši potrošnja koji je obligaciono pravne prirode i u konačnici tvrdi da nije bilo mjesta odbijanju zahtjeva za naknadu štete jer ako je tuženi bespravno isključio dovod električne energije (zbog konkretnog potraživanja za koje se utvrdi da je zastarjelo) a lokal zbog toga nije mogla izdavati trećem licu (Đ.V. je odustao od ugovorenog zakupa zbog toga) a prije isključenja je

lokal izdavala u zakup, onda ne stoji zaključak prvostepenog suda da pretpostavke za osnovanost zahtjeva za naknadu štete nije dokazala.

Tužiteljica u žalbi osnovano tvrdi da je o zahtjevu kako ga je tužiteljica odredila prvim stavom tužbenog prijedloga (da je predmetno potraživanje tuženog zastarjelo i da je zbog toga neosnovano) prvostepeni sud prema odredbi člana 152. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine trebao meritorno odlučiti jer je ovaj zahtjev usmjeren na to da se na meritoran način odluči o njenom građanskom pravu odnosno obavezi pa je prvostepeni sud restriktivno tumačio navedeni član i u njemu data ograničenja kada je tužbu u tom dijelu odbacio kao nedopuštenu (Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj AP-219/03).

Obzirom da je u pogledu osnovanosti zahtjeva za utvrđenje zastare predmetnog potraživanja tuženog potrebno utvrditi konkretne činjenice jer je prema zakonskoj definiciji (odredba člana 360. Zakona o obligacionim odnosima) zastara protek vremena nakon kojeg dužnik može uskratiti ispunjenje obaveze zbog pasivnog držanja povjerioca od trenutka dospelosti zbog proteka vremena određenog zakonom i da prema odredbi člana 361. istog zakona valja odrediti početak toka zastare a prema odredbi člana 362. Zakona o obligacionim odnosima kada je zastarjelost za konkretno potraživanje nastupila, sve imajući u vidu rok zastarjelosti koji u odnosu na konkretno potraživanje tuženog valja primijeniti (član 374. ili član 378. Zakona o obligacionim odnosima), onda se, dakle, radi o činjenicama koje se mogu prvi puta utvrđivati u prvostepenom postupku.

Zahtjev tužiteljice da sud tuženom naloži uključenje električne energije nesumnjivo je uslovljen osnovanošću zahtjeva za utvrđenje zastarjelosti konkretnog potraživanja, pa će sa tog aspekta prvostepeni sud cijeniti svoju nadležnost u pogledu istog, imajući u vidu da konkretni zahtjev nije zahtjev za utvrđenje prava na priključak električne energije i obavezivanje tuženog na priključenja građevinskog objekta elektro-energetskoj mreži (stav Vrhovnog suda Srbije Gž 30/84 na koji prvostepeni sud ukazuje u pobijanoj presudi).

Konačno, zahtjev za naknadu štete valja takođe cijeniti sa aspekta utvrđenja je li predmetno potraživanje tuženog zastarjelo a da je ipak zbog njegovog postojanja (u evidencijama tuženog) tužiteljici isključena električna energija u njenom lokalu i svakako osnovanost istog cijeniti prema odredbi člana 189. Zakona o obligacionim odnosima.

Kako u konačnici, kod naprijed navedenog, tužiteljica žalbom osnovano ukazuje da se razlozi prvostepenog suda navedeni u obrazloženju pobijane presude ne mogu uzeti kao razlozi koji ukazuju na neosnovanost tužbenog zahtjeva tužiteljice (praksa Ustavnog suda, u pogledu identičnog zahtjeva, izražena u odluci AP 219/03 implicira njenu obaveznost) i da kod toga odluka koju je donio prvostepeni sud nije ni opravdana potpunim i pravilnim razlozima, što ima karakter povrede člana 300. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, koja povreda se zbog svoje prirode nije mogla otkloniti otvaranjem rasprave pred ovim sudom zbog omogućavanja strankama prava da raspravljaju pred sudom, a to je uticalo na pravilnost i zakonitost prvostepene presude, na šta se u suštini ukazuje žalbom tužiteljice, valjalo je njenu žalbu usvojiti i primjenom odredbe člana 336. stav 1. tačka 2. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine prvostepenu presudu ukinuti i predmet vratiti Osnovnom sudu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine na ponovno suđenje.

Prvostepeni sud će u ponovnom postupku prije svega zatražiti izjašnjenje tužiteljice je li zahtjev za utvrđenje (zahtjev naveden pod tačkom 1. tužbenog prijedloga) jedan zahtjev

(kako to tvrdi tužiteljica u žalbi) odnosno je li u pitanju zahtjev da sud utvrdi da je potraživanje zastarilo i da je zbog toga neosnovano, pa će nakon provedenog postupka, imajući u vidu primjedbe iznesene u ovom rješenju a cijeneći i ostale navode žalbe, ocjenom već izvedenih dokaza i eventualno izvođenjem novih dokaza po prijedlogu stranaka i njihovom ocjenom kako to nalaže član 8. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine donijeti novu, na zakonu zasnovanu i pravilnu odluku, te odlučiti o svim troškovima postupka.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Ruža Gligorević